

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0822U100185

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 14-01-2022

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Злидник Марта Ігорівна

2. Zlydnyk Marta I

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 051

Назва наукової спеціальності: Соціальні та поведінкові науки. Економіка

Галузь / галузі знань:

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 23-12-2021

Спеціальність за освітою: Економіка підприємства

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 35.840.005

Повне найменування юридичної особи: Львівський торговельно-економічний університет

Код за ЄДРПОУ: 01597980

Місцезнаходження: вул. Туган-Барановського, буд. 10, м. Львів, Львівська обл., 79005, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Центральна спілка споживчих товариств України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Львівський торговельно-економічний університет

Код за ЄДРПОУ: 01597980

Місцезнаходження: вул. Туган-Барановського, буд. 10, м. Львів, Львівська обл., 79005, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Центральна спілка споживчих товариств України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 06.71.07

Тема дисертації:

1. Забезпечення конкурентоспроможності агропродовольчої продукції України
2. Ensuring the competitiveness of agri-food products in Ukraine

Реферат:

1. Дисертацію присвячено обґрунтуванню та удосконаленню теоретико-методичних основ і розробці практичних рекомендацій щодо управління конкурентоспроможністю агропродовольчої продукції України. У дисертаційній роботі узагальнено теоретико-методологічні основи управління конкурентоспроможністю агропродовольчої продукції України, поглиблено теоретичну сутність понять “конкуренція”, “конкурентоспроможність агропродовольчої продукції”, “управління конкурентоспроможністю агропродовольчої продукції”; розглянуто класифікаційні ознаки конкуренції; охарактеризовано процес управління конкурентоспроможністю товару (продукції); визначено поняття “система управління конкурентоспроможністю агропродовольчої продукції”; здійснено детальний аналіз підходів до управління конкурентоспроможністю продукції; наведено сучасну методологію оцінювання конкурентоспроможності продовольчої продукції тощо. З огляду на розглянуті загальні теоретико-методологічні основи конкуренції і конкурентоспроможності продукції в ринкових умовах подано авторське визначення поняття “конкурентоспроможність агропродовольчої продукції”, оскільки саме ця продукція є об’єктом

дисертаційного дослідження. Теоретично доведено, що конкурентоспроможність агропродовольчої продукції – це система якісних і економічних параметрів (показників) та сукупності споживчих властивостей основних видів продукції продовольчого комплексу, які відповідають санітарно-гігієнічним і екологічним вимогам під час їх споживання та задовольняють потреби потенційних покупців і забезпечують виробникам агропродовольчої продукції ефективну прибуткову довготермінову виробничо-комерційну діяльність порівняно з конкурентами на продовольчих ринках. У роботі виділено основні показники, які характеризують конкурентоспроможність агропродовольчої продукції, до яких віднесено: затрати на виробництво продукції продовольства (собівартість продукції); ступінь насичення ринку певним видом продукції; ціни реалізації готової агропродовольчої продукції за каналами розподілу; рівень купівельної спроможності споживачів; рівень рентабельності та виробництва окремих видів продовольчої продукції; норма прибутку продукції продовольства тощо. Згруповано наукові підходи до розуміння поняття “управління конкурентоспроможністю продукції” у дві групи: 1) класичні підходи, до яких автор відносить процесний, системний, синергетичний, ситуаційний, структурний, функціональний, відтворювально-еволюційний та інші; 2) специфічні підходи – логічний, маркетинговий, інноваційний, глобальний, інтеграційний, оптимізаційний, підхід на основі концепції “продовольчої безпеки” та ін. Обґрунтовано та доведено необхідність введення нового авторського підходу до усього ряду підходів до забезпечення конкурентоспроможності продукції – підходу на основі концепції “продовольчої безпеки”, який, на відміну від існуючих як класичних, так і специфічних підходів, передбачає не лише врахування економічних, організаційних, інноваційних та інших конкурентних переваг конкретної продукції, а й формування системи кількісних і якісних показників, дотримання яких забезпечить уникнення як економічної, так і продовольчої небезпек, оскільки йдеться про конкурентоспроможність продовольчої продукції, що є об’єктом дослідження. Детально охарактеризувавши велику кількість наявних методологій оцінювання конкурентоспроможності продукції, побудовано загальну схему визначення комплексного показника рівня її конкурентоспроможності. У роботі проведено аналіз та аналітичне оцінювання передумов і сучасного стану агропродовольчих ринків в Україні; оцінено експортний потенціал вітчизняних виробників сільськогосподарської продукції за допомогою таких показників: індексів виявленої порівняльної переваги, фак-тичних порівняльних переваг; відносних торговель-них переваг; відносної експортної конкурентоспроможності; відносної залежності від імпорту та інших; розраховано показники, що на міжнародному рівні оцінюють конкурентоспроможність вітчизняної продовольчої продукції. На основі детального аналізу вітчизняного ринку цукру упродовж 1990–2020 рр. виокремлено такі його тенденції: поступове укрупнення компаній-виробників цукру; закриття заводів, не інтегрованих у компанії, та збільшення кількості вертикально інтегрованих підприємств; збільшення витрат на вирощування цукрового буряку; зменшення прибутковості виробництва; зниження конкурентоспроможності бурякового цукру внаслідок розвитку низькозатратного виробництва цукру із цукрової тростини тощо. Аналітична оцінка стану ринку продовольчої продукції тваринництва засвідчила, що головною особливістю розвитку ринку м’яса та м’ясопродукції є те, що в Україні цей ринок більшою мірою розвивається за рахунок імпорту дешевої мороженої яловичини, свинини і харчових субпродуктів, а не за рахунок розширення власного виробництва сировини та м’ясопродукції.

2. The thesis represents the complex approaches of investigating the substantial improvement of theoretical and methodological fundamentals and development of practical recommendations for managing the competitiveness of agri-food products in Ukraine. The thesis paper generalizes the theoretical and methodological fundamentals of managing the competitiveness of agri-food products in Ukraine; deepens the theoretical essence with such concepts as "competition", "agri-food products competitiveness", "managing of agri-food products competitiveness". The competition classification features are considered. The process of managing the competitiveness of goods (or products) is characterized. The concept meaning of "managing system of agri-food products competitiveness" is defined. The detailed approaches analysis of product management competitiveness and modern methodology for assessing the food products competitiveness are performed. Proceeding from the reviewed general theoretical and methodological fundamentals of competition and competitiveness of products in

market conditions, the author's definition of the competitiveness of agri-food products concept is provided, as this product is the study object of the thesis. It is theoretically proved that the competitiveness of agri-food products is a system of qualitative and economic parameters (indicators) and a set of consumer properties of basic types of food products in the food facility that meet the sanitary and hygienic, environmental requirements for their consumption as well as the needs of potential buyers and provide producers of agri-food products with effective profitable long-term production and business activities compared to competitors in the food markets. The paper identifies the key indicators that characterize the agri-food products competitiveness, which include: costs of food production (product costs); the degree of saturation of the market with this type of product; sales prices of finished agri-food products according to distribution channels; the level of purchasing power of consumers; the level of profitability and production of certain types of food products; the rate of return on food products, etc. Scientific approaches to understanding the concept of product competitiveness management are grouped into two categories: 1) classical approaches which, according to the author, include process, system, synergetic, situational, structural, functional, reproductive and evolutionary ones, etc.; 2) specific approaches – logical, marketing, innovative, global, integration, optimization ones, an approach based on the concept of "food security", etc. The necessity of introducing a new author's approach to the whole range of approaches to ensuring product competitiveness is substantiated and proved. This approach is based on the concept of "food security" and, in contrast to the existing both classical and specific approaches, involves not only taking into account economic, organizational, innovative and other competitive advantages of specific products, but the formation of a system of quantitative and qualitative indicators. Adherence to the above will ensure the avoidance of both economic and food hazards, as it is the competitiveness of food products that are the subject of the study. Having made a detailed description of a large number of existing methodologies for assessing the competitiveness of products, a general scheme for determining a comprehensive indicator of the level of their competitiveness is constructed. The paper presents an analysis and an analytical assessment of the preconditions and the current state of markets of agri-food products in Ukraine. The export potential of domestic producers of agricultural products is estimated by means of the following indicators: indices of the revealed comparative advantage, actual comparative advantages; relative trade advantages; relative export competitiveness; relative dependence on imports, and other indices. Indicators that assess the competitiveness of domestic food products at the international level are calculated.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Куцик Валентина Ісідорівна

2. Kutsyk Valentina I

Кваліфікація: к. е. н., 08.07.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Васильців Тарас Григорович

2. Vasylytsiv Taras G

Кваліфікація: д. е. н., 21.04.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Данкевич Віталій Євгенович

2. Dankevich Vitaliy Y

Кваліфікація: д. е. н., 08.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Лупак Руслан Любомирович

2. Lupak Ruslan L

Кваліфікація: д. е. н., 21.04.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ковтун Олег Іванович

2. Kovtun Oleg I

Кваліфікація: к. е. н., 08.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Міщук Ігор Пилипович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Міщук Ігор Пилипович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Реєстратор

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Т.А.